

OLAMI MENTORSHIP

שבת  
אנחנו חיים את זה

# שבת קודש

- זכור ושמור -



וְאִתָּהּ דִּבֶּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת שַׁבָּתֹתַי  
תִּשְׁמְרוּ כִּי אֹתָהּ הוּא בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם  
לְדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשֵׁכֶם.

### תלמוד בבלי מסכת שבת דף י עמוד ב

לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשֵׁכֶם. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה: מִתְּנָה טוֹבָה  
יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנָזֵי וְשַׁבָּת שְׂמָה, וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ לְתִנָּה לְיִשְׂרָאֵל - לָךְ וְהוֹדִיעָם.

מתנה טובה קבלנו מבורא עולם  
מתנה זו, מרכז ההוויה היהודית  
מצוה שאבותינו את נפשם מסרו עליה  
והשבת גם היא, שמרה על שומריה

אתם מוזמנים לצאת למסע קצר ומרתק  
מסע בן 4 מפגשים בו נטעם מעט מטעם השבת

בהצלחה



## ממה לשבות?

א. מפעולות הדורשות מאמץ פיזי, כי שבת הוא יום מנוחה מטעמים סוציאליים.

ב. מכל עבודה כדי לאפשר לנו מרווח זמן להתעסק בנושאים שברוח.

ג. מכל עבודה שמקבלים עליה שכר כדי שנזכור יום אחד בשבוע שהכסף והעולם הגשמי זה לא הכל בחיים.

ד. כל התשובות נכונות

נא לכתוב תשובה בצאט

ששת ימים תעבוד

ובשביעי -

שבת



ממה לשבות?

**והתשובה הנכונה היא....**

**כל התשובות לא נכונות**

א. מכל עבודה כדי לאפשר לנו מ...  
להתעסק בנושאים שברוח.

ב. מכל עבודה שמקבלים עליה ש...  
שנזכור יום אחד בשבוע שהכסף  
הגשמי זה לא הכל בחיים.

ג. כל התשובות נכונות



## תשובה א:

לעשות פעולות הדורשות מאמץ פיזי, כי שבת הוא יום מנוחה מטעמים סוציאליים

אין שום בעיה להתאמת בשבת

### רמב"ם הלכות שבת פרק כד:

ואסור לרוץ ולדלג בשבת שנאמר מעשית דרכיך שלא יהא הלונךך של שבת כהלונךך של חול, ויורד אדם לבור ושיח ומערה אפלו הן מאה אמה ומטפס ויורד ושותה ומטפס ועולה.

**רבי משה בן מימון** 1138-1204 נולד בפאס שבמרוקו הספיק לעסוק בכל שטחי המדע והפילוסופיה, ובכל מקצועות התורה - תלמוד והלכה, פילוסופיה ומוסר, והריץ תשובות מרובות בכל הנושאים הללו לקצות העולם היהודי דאז



## תשובה ב:

כל עבודה נאסרה כדי לאפשר לנו מרווח  
זמן להתעסק בנושאים שברוח.

*נימוק זה נכתב רק ביחס לאיסורים שלכללים  
הוסיפו על כיווי התורה*

**אָסֵרוּ חֻמּוֹת** לְטַלְטֵל מִקְצַת דְּבָרִים בְּשַׁבָּת כְּדָרְךָ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּחֹל, וּמִפְּנֵי מָה  
נִגְעוּ בְּאָסוּר זֶה, אָמְרוּ וּמָה אִם הִזְהִירוּ נְבִיאִים וְצִוּוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַלּוֹכֶה בְּשַׁבָּת  
כְּהַלּוֹכֶה בְּחֹל וְלֹא שִׁיחַת הַשַּׁבָּת כְּשִׁיחַת הַחֹל שֶׁנֶּאֱמַר וְדַבֵּר דָּבָר, קַל וְחֹמֶר שֶׁלֹּא  
יִהְיֶה טַלְטוּל בְּשַׁבָּת כְּטַלְטוּל בְּחֹל, כִּי שֶׁלֹּא יִהְיֶה כִּיּוֹם חֹל בְּעֵינָיו, וַיָּבֹא לְהַגְבִּיחַ  
וּלְתַקֵּן כָּלִים מִפְּנֵה לְפָנֶיהָ אוֹ מִבַּיִת לְבַיִת אוֹ לְהַצְנִיעַ אֲבָנִים וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, שֶׁהֵרִי  
הוּא בָּטֵל וַיּוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ. וַיִּבְקֶשׁ דָּבָר שִׁיתַּעֲסֵק בוֹ וְנִמְצָא שֶׁלֹּא שַׁבָּת, וּבָטֵל הַטַּעַם  
שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה לְמַעַן יָנוּחַ.



## תשובה ג:

כל עבודה שמקבלים עליה שכר כדי שנזכור יום אחד בשבוע שהכסף והעולם הגשמי זה לא הכל בחיים

מותקן להרויח כסף על עבודה בשבת  
(בתנאים מסוימים)

## רמב"ם הלכות שבת פרק ו:

השוכר את הפועל לשמור לו את הפרה ואת התינוק, לא יתן לו שכרו של שבת, לפיכך אין אחריות שבת עליו, **ואם היה השכיר... שכיר שנה נותן לו שכרו משלם** לפיכך אחריות שבת עליו. ולא יאמר לו תן לי שכרי של שבת, אלא אומר לו תן לי שכרי של שנה או של עשרה ימים.



# אז מה כן?

וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לִיקוּק אֱלֹהֶיךָ לֹא-תַעֲשֶׂה כָּל-מְלָאכָה אֹתָהּ וּבְנֶךָ-וּבִתֶּךָ  
עֲבֹדֶךָ וְאִמְתֶּךָ וּבְהִמְתֶּךָ וְגֵרֶךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ:

## מהי מלאכה?

### רש"י הירש שמות פרק כ פסוק ט

כָּבֵד הַגְּדִירָנוּ אֶת מִשְׁגַּ הַ"מְלָאכָה" "מְלָאךָ" הוּא אִישׁוּיַת הַמְּבַצֵּעַת אֶת רְצוֹנוֹ וְשְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל אַחֵר, בְּדוֹמָה לְכָךְ, "מְלָאכָה" הִיא חֶפֶץ הַמְּשַׁעֲבֵד לְרְצוֹנוֹ וְלְשְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל בַּעַל תְּבוּנָה, וּבְמוֹבֵן זֶה - שֶׁל הָאָדָם. "עֲשִׂית מְלָאכָה" הוֹפְכֶת אֶת הַחֹמֶר אוֹ אֶת הַחֶפֶץ לְ"מְלָאךָ" שְׁלֵנוֹ, הֵוֵה אוֹמֵר: הַמְּלָאכָה כּוֹבֶשֶׁת אֶת הַחֹמֶר וְאֶת הַחֶפֶץ וְצָרָה לוֹ צוּרָה, עַד שֶׁמִּכָּאן וְאֵילָךְ הוּא נַעֲשֶׂה כְּשֶׁר לְתַכְלִית רְצוֹנָנוּ וְלְתַעוּדָה שְׂיַעֲדָנוּ לוֹ, וְהוּא מְשַׁמֵּשׁ אִפּוֹא לְבַצוּעַ רְצוֹנָנוּ וְכוּנְתָנוּ.

"מְלָאכָה" נִזְכָּרַת בַּמִּקְרָא בְּקִרְוֵב לְמֵאֲתִים מְקוֹמוֹת, וּבְשׁוּם מְקוֹם אֵין רֵמֵז לְעִבּוּדָה מְאֻמָּצָת, וְהֵרִי גַם עֲבוּדַת הַפָּרָךְ בְּמִצְרַיִם לֹא נִקְרָא "מְלָאכָה" בְּשׁוּם מְקוֹם. אֲלָא נִרְאֶה כִּי בְּכָל מְקוֹם תְּכוּנְתָהּ הָעִקְרִית שֶׁל "מְלָאכָה" אֵינָה עֲמַל גּוֹפְנֵי בְּשַׁעוֹר קוֹטֵן אוֹ גָּדוֹל, כִּי אִם "מְלָאכָת מַחֲשֶׁבֶת" - בְּצוּעַ מְחֻשָּׁב וְנִבּוֹן שֶׁל כּוֹנֵה מְסִימַת לְפִיכָךְ, גַּם בְּלֹא שְׂנִידַע פְּרוּשׁ הַתּוֹרָה שֶׁבַעֵל פֶּה צְרִיכִים אֲנַחְנוּ לֹמַר, כִּי מְשַׁמְעָה הַפְּשׁוּט שֶׁל הַמִּלָּה הַזֹּאת, וְעִדּוֹתָם שֶׁל מֵאוֹת הַמִּקְרָאוֹת שֶׁהִיא נִזְכָּרַת בָּהֶם, מְכַרְיִזִים וְאוֹמְרִים: "לֹא - תַעֲשֶׂה כָּל - מְלָאכָה" - לֹא תִפְעַל שׁוּם פְּעֻלָּה שְׂיֵשׁ עִמָּה יְצִירָה כְּלִשְׁהִי.

### רבי שמשון הירש

(1808-1888) רב  
הקהילה האורתודכסית  
בפרנקפורט. פוסק  
הלכות, פרשן, סופר  
והוגה דעות מייסד הזרם  
"תורה ודרך ארץ"

# מצא את ההבדלים

## בין הכתוב בדברות ראשונות לאחרונות

### דברות אחרונות, דברים פרק ה

- (יב) **שָׁמֹר** אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ:  
(יג) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל-מְלַאכְתֶּךָ:  
(יד) וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל-  
מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ-וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתֶךָ וְשׂוֹרְךָ  
וְחֹמְרֶךָ וְכָל-בְּהֵמָתֶךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ  
עַבְדְּךָ וְאִמָּתֶךָ כָּמוֹךָ:  
(טו) וּזְכַרְתָּ כִּי-עָבַד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּצִיאֲךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְמוּיָה עַל-כֵּן צִוְּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת: ם

### דברות ראשונות, שמות פרק כ

- (ח) **זָכוֹר** אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ:  
(ט) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל-מְלַאכְתֶּךָ:  
(י) וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא-תַעֲשֶׂה כָּל-  
מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ-וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וְאִמָּתֶךָ וּבְהֵמָתֶךָ  
וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ:  
(יא) כִּי שֵׁשֶׁת-יָמִים עָשָׂה יְיָ אֱלֹהֵי שָׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ  
אֶת-הַיָּם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל-  
כֵּן בָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵיךָ אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ: ם

שימו לב לשני שינויים מהותיים האחד בפסוק הראשון בכל דברה, והשני בפסוק האחרון בדברות.

# איך יוצרים זכרון?

איזה היגז למה היגזים הבאים איננו נכונים?

**בשבת עושים מלאכה, כי?**

שמות כ

כי ששבת-ימים עשה יקנוק את-השמים ואת-הארץ...

**בשבת לא עושים מלאכה, כי?**

דברים ה

ויום השביעי שבת ליקנוק אלהיך לא תעשה כל-מלאכה  
אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך. וזכרת כי-עבד היית  
בארץ מצרים ויצאך יקנוק אלהיך משם ביד חזקה ובזרע  
נטויה...:

**בסוכות יושבים בסוכה, כי?**

ויקרא פרק כג

בסכת תשבנו שבעת ימים כל-האזרח בישראל ישבנו  
בסכת: למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את-בני  
ישראל בהוציאני אותם מארץ מצרים אני יקנוק אלהיכם

**בפסח אוכלים מצות, כי?**

דברים פרק טז

לא-תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל-עליו מצות  
לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים

## המלבים שמות כ

וְלִדְעֹתַי עֶקֶר הָעֲדוֹת עַל הַחֲדוּשׁ הוּא מִמָּה שֶׁאָנוּ רוֹאִים שְׁזָה כַּמָּה אֶלְפֵי שָׁנִים לֹא נִתְּוֶסֶף בְּרִיאָה חֲדָשָׁה וּמִן חֲדָשׁ בְּעוֹלָם, וְלִדְבָרֵי הָאוֹמְרִים שֶׁהָעוֹלָם קִדְמוֹן הֵלֵא יְחִיב שֶׁבְּכָל עֵת וָעֵת יִתְּוֶסְפוּ בְּרוּאִים חֲדָשִׁים, כְּמוֹ שֶׁהִתְחַדֵּשׁ כֵּן בְּזַמַּן קִדְמוֹן, וּמִזֶּה רְאִיָּה שֶׁהָעוֹלָם מְחֻדָּשׁ בְּרָצוֹן פּוֹעֵל שֶׁיִּצָּר וּבָרָא בְּרוּאִים חֲדָשִׁים בּו' יָמִים, וְאִזּוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם נִתְּחַדָּשׁוּ יְצוּרֵי בְּרִאשִׁית עַד יוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁאִזּוֹ שַׁבַּת מְמַלְאכָה זוֹ, וּמֵאִזּוֹ עַד כָּל יְמֵי עוֹלָם לֹא יִתְּוֶסֶף עוֹד מִן חֲדָשׁ וּבְרִיאָה חֲדָשָׁה.

**רבי מאיר ליבוש וייזר** (1809-1879) רבה של בוקרשט ברומניה ואחריה בקלינגרד ברוסיה, כתב פירוש על התנ"ך.

אם נצרף את דברי הרב הירש ודברי המלבי"ם נמצא למדים שהתורה אסרה **אך ורק מלאכה של יצירה**. כי מטרת השבת לא להוות יום מנוחה, אלא השביתה מיצירה מראה שיש בורא לעולם כי אם אין בורא לעולם שתכנן והגביל את הבריאה, סביר היה למצוא עוד בריאות **יש מאין** לאורך ההיסטוריה.



## אין חדש תחת השמש

לכאורה את חיבוש העולם היינו  
אלוהים לביין על יצי עשיית  
לאלכות ולא על יצי לביתנה להן

# זכר ליציאת מצרים

1/4

## זכר לבריאת העולם?

הַשַּׁבָּת בַּעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת, אָמַר, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה, וְאָמַר בְּמִשְׁנֵה תּוֹרַה וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וְגו', עַל כֵּן צִוְּיָהּ ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו', וְזֶה אָמַת, כִּי הָעֵלּוּל בְּמֵאֲמַר הָרִאשׁוֹן הוּא כְבוֹד הַיּוֹם וְהַגְדִּילוֹ כְּמוֹ שֶׁבִאֲרַתִּי... זֶהוּ הָעֵלּוּל הַנִּמְשָׁךְ לְעֵלֶת כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים וְגו'. אֲמַנָּם תַּתּוּ לָנוּ תּוֹרַת הַשַּׁבָּת וְצוֹתוֹ אוֹתָנוּ לְשָׁמְרוֹ הוּא עֵלּוּל נִמְשָׁךְ לְעֵלֶת הַיּוֹתָנוּ עֲבָדִים בְּמִצְרַיִם, אֲשֶׁר לֹא הָיִינוּ עוֹבְדִים בְּרָצוֹנָנוּ וּבִיעַת שְׁחִפְצָנוּ וְלֹא הָיִינוּ יְכוּלִים לְשַׁבּוֹת, וְצוֹנוּ בְּתוֹרַת הַשַּׁבִּיתָה וְהַמְנוּחָה לְקַבֵּץ ב' הָעֲנִינִים.

### ספר מורה הנבוכים לרמב"ם חלק ב פרק לא

אוֹלֵי כְּבָר הַתְּבַאֵר לָךְ הָעֵלָה בְּחִזּוֹק תּוֹרַת הַשַּׁבָּת וְהַיּוֹתָהּ בְּסִקִּילָה וְאֲדוֹן הַנְּבִיאִים הָרַג עָלֶיךָ... וְכָבֵר יִדְעָתָ מְדַבְּרִי, שֶׁהַדְּעוֹת אִם לֹא יִהְיוּ לָהֶם מַעֲשִׂים שֶׁיַּעֲמִידוּם וַיִּפְרָסְמוּם.. לֹא יִשְׁאַרוּ, וְלָזֶה צוֹנוּ בְּתוֹרַת הַגְדִּיל זֶה הַיּוֹם עַד שִׁיתְקִים יְסוּד חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וַיִּתְפָּרְסֶם בְּמִצִּיאוֹת... וְכָבֵר בָּאוּ בְּזֹאת הַמְצָוָה שְׁתִּי עֲלוֹת מִתְחַלְפוֹת מִפְּנֵי שֶׁהֵם לְשָׁנֵי עֲלוּלִים מִתְחַלְפִּים, וְזֶה שֶׁהוּא אָמַר בְּעֵלֶת הַגְדִּיל

האם הכוונה לאובדן הפשוט שאכן שתי המילים נאלצו בו זמנית?

### אבן עזרא שמות

והנה זה הדבר הפלא ופלא, שהשם דבר זכור ושמור בבית אחת, והיה ראוי להיות זה כתוב ומפרש בתורה יותר מכל האתות והמופתיים שנכתבו. ואם אמרנו אין דבור השם כדבור כל אדם. הנה אין הבינו ישראל דבור השם, כי האדם אם ישמע זכור ושמור בבית אחת לא יבין לא זה ולא זה

### מכילתא דרבי ישמעאל

- זכור ושמור, שניהם נאמרו בדבור אחד.
- מחלליה מות יומת וביום השבת שני כבשים, שניהם בדבור אחד נאמרו.
- ערות אשת אחיך ויבמה יבא עליה, שניהם נאמרו בדבור אחד.
- לא תלבש שעטנז, וגדילים תעשה לך, שניהם נאמרו בדבור אחד.

**מכילתא דרבי ישמעאל** מדרש הלכה מתקופת התנאים נערך בימי הגאונים

מה המשותף לכל שלושת הצובלואות האחרונות והאם זכור ושמור משתלבים גם הם בתבנית זו?



לכה דודי  
לרבי שלמה אלקבץ  
שמור וזכור  
בדבור אחד  
השמיענו  
א-ל המיוחד

רבי שלמה בן רבי משה הלוי אלקבץ (1505 לערך - 1584 לערך), היה מקובל ופייטן צפתי. נודע בשל פיוטו "לכה דודי", שהוכנס לכל סידורי התפילה. עיקר פעילותו ותרומתו בתחום חוכמת הנסתר.

# הסתירה

## בין בריאת העולם ליציאת מצרים

קביעת חוקי הטבע לעולמת שבירת חוקי הטבע

### מלבי"ם שמות פרק כ

והנה השבת מורה על שני ענינים:

[א] שבו נח מהעסק שעסק בששת ימי המעשה לברא בראים חדשים.

[ב] שבו תקן הנהגה אחרת משנה מן ההנהגה שקבע בששת ימי המעשה שבהם קבע חקי הטבע וגבל גבולים לכל כחותיה ומשטריה לפי סדר הטבעי,

ובשבת הנהיג הנהגה שבה ישבית חקי הטבע וינהג הנהגה אחרת מסדרת לפי ההשגחה שינהיג לפי מעשה בני אדם ולפי חקי השקר והעניש. וזה ההבדל בין פעל שבת ובין פעל נח שנזכר אצל שבת, שמה שקתוב "וינח ביום השביעי" מצין שנח מהעסק שעסק לברא בראים חדשים. ומה שקתוב "וישבת ביום השביעי" מצין שהשבית מלאכת הטבע וסדורה ותקן הנהגה אחרת נסית שזה גדר פעל שבת.

כלומר יציאת מצרים מהווה סתירה לבריאת העולם

# הפוך על אוטו

**שמור היה צריך להכתב בספר דברים וזכור בספר שמות**

## מלבי"ם שמות פרק כ

וְאָמְרוּ חַז"ל שְׁזָכוֹר וְשָׁמוֹר בְּדַבּוֹר אֶחָד נֶאֱמְרוּ, וְזֶה מְכַרְח, כִּי הִטְעַם שֶׁכָּתַב בְּדַבְרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁה' נָח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִמְּלָאכָה, יִצְדֵּק עַל שָׁמוֹר שֶׁהוּא הַשְּׁמִירָה שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה מְלָאכָה. וְהִטְעַם שֶׁנִּזְכָּר בְּדַבְרוֹת אַחֲרוֹנוֹת זֵכֶר לִיְצִיאַת מִצְרַיִם, יִצְדֵּק עַל זָכוֹר שֶׁמִּטְעַם זֶה הַמִּצְוֹת עָשִׂה לְעִנְיָנוּ וּלְכַבְדּוֹ וּלְקִדְשׁ בּוֹ, לְסִימָן שֶׁאֲנִי מִתְנַהֲגִים לְמַעַלָּה מִן הַטְּבַע שֶׁאֵין בָּהּ עֲנֹג וְשִׁמְחָה וְהִרְחָבָה, כִּי רַק בְּרַכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה. וְאִם כֵּן הִיָּה רָאוּי שֶׁיִּכְתֹּב בְּרִאשׁוֹנוֹת שָׁמוֹר וּבְשֵׁנִיּוֹת זָכוֹר, לְפִי הַטְּעָמִים שֶׁנִּתֵּן בְּכָל אֶחָד. וְעַל כֵּן מְבֹאָר שֶׁבַעַת שָׁאֲמַר זָכוֹר אָמַר גַּם כֵּן שָׁמוֹר בְּדַבּוֹר אֶחָד וְכֵן בְּהִפּוּךְ, וּבָא טַעַם הָרִאשׁוֹנוֹת עַל שָׁמוֹר וְהַשֵּׁנִיּוֹת עַל זָכוֹר, כִּי נֶאֱמְרוּ בְּדַבּוֹר אֶחָד:

**כלומר הזכור מציין את יציאת מצרים והשמור את הדבר הסותר - בריאת העולם.  
וזה פירוש הביטוי שמור וזכור בדבור אחד, כלומר הם לכאורה מציינים דברים סותרים  
אבל מופיעים בדבור אחד.**

**כל מקום שבו נראה לנו שיש סתירה בין שני אמירות, מחייב אותנו להתבונן מהי הנקודה  
העמוקה שבה שתי האמירות מתיישבות.**

*נסו להצביר למהי הנקודה המאחדת את "זכור" ו"שמור"*



עבודת שולח

**OLAMI MENTORSHIP**

**שבת**  
מכל הימים